

KAJ JE NOVEGA PRI SOSEDU

OBISK PRI ZNANCU

Majhne stvari v velikem centru

austriji in družbenih dejavnostih in začne delati ob 6. uri zjutraj. Zato predlaga, da bi VVZ sprejemali majhne otroke pod strokovno vodstvo vsaj ob 5.15 uri, s čimer bi bilo vprašanje pravočasnega prihoda na delo za matere rešeno.

»INJEKCIJA« ZA DESET LET

Šiška je dobila sedanjí zdravstveni dom v Derčevi ulici pred 12. leti, ko je bilo na območju občine približno 26.000 prebivalcev. Čeprav so ga pozneje še razširjali, je zdaj za občino, ki šteje že 70.000 prebivalcev, odločno premajhen. Analiza dela, ki so jo opravili 1969. leta, je pokazala, da v šišenskem zdravstvenem domu zdravnik splošne prakse za 60 odstotkov presega normative. Se bolj pereče je v pediatričnem dispanzerju, kjer dva pediatria opravita po 50 pregledov dnevno, kar pomeni kar za 100 odstotkov preseženo normo. Zato so se odločili, da zgrade nov zdravstveni dom, za katerega so idejni načrti že izdelani, kmalu pa bo gotov tudi glavni projekt, vendar samo za prvo etapo gradnje. V tej, prvi fazi, bodo pridobili 3400 kvadratnih metrov površin in strokovnjaki menijo, da bo to zadostovalo za prihodnjih deset ali celo petnajst let.

DEBELEJSE KUVERTE

V šišenskem gospodarstvu so se osebni dohodki v letošnjem prvem polletju dvignili za 12 odstotkov in so sedaj z 2.020 dinarji nekaj višji od povprečnega slovenskega dohodka. Najdebelejše kuverte imajo pri stanovanjsko komunalnih podjetjih, v podjetjih, ki se ukvarjajo s prometom in v kmetijstvu (Kmetijska zadruga Šentvid).

ZASEBNE TRGOVINE

Z odlokom o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrtnega zakona so v Šiški dobili nekaj zanimivih novosti. Največje zanimanje je vzbudila odločitev, da se na Toškem čelu, Topolu, Studencih-Tehovcu in Rašici dovolí privatna prodaja na drobno. V odročnejših naseljih trgovske organizacije niso kazale zanimanja za odpiranje »državnih« trgovin in so torej zasebne prodajalne edina rešitev za zagotovitev osnovne preskrbe prebivalstva.

Vič-Rudnik

TEZKI KAMIONI NA MAKADAMU

Na cesti, ki vodi od Podpeči do Iga, je vsako soboto in nedeljo več kamionov. Šoferji, ki jih na magistralnih cestah preganja milica, so ugotovili, da se lahko tej kontroli izognejo in zdaj ropotajo skozi podkrižna nasejja ter uničujejo pretežno makadamsko cesto in dobro voljo vaščanov. Ob tem pa je vendarle zanimivo, da so šoferji sami spoznali najidealnejšo pot s Primorske na Dolenjsko: najkrajšo in najugodnejšo — le da tega ne spoznajo naši urbanisti, ki načrtujejo velike ceste kar skozí Ljubljano ali pa v njenih predmestjih.

70 METROV MOSTU

Vse pogosteje je opaziti na obeh straneh pruskega mostu milčnike, ki pazijo, da po mostu ne bi vozilo več avtomobilov, kot je dovoljeno. Včasih je namreč na mostu kar po pet avtomobilov hkrati in ga s tem že nevarno obremenjujejo. Od vode in starosti ogledani leseni stebri komaj še prenašajo težo nevidnih voznikov.

Veliko zgradbo novega Kliničnega centra v Ljubljani so osvetljevali šibki sončni žarki, ki so se komaj prebili skozi izginjajočo ljubljansko meglo, ko sem opazoval ljudi, kako so hiteli proti vhodu v bolnišnico. Čas za obiske je bil. Zato so vsi nestrpno koracili proti vhodu. Tam za zidovi jih čakajo znanci, očetje, matere, vsi tisti, ki so morali v bolnišnico na zdravljenje.

Ko sem vstopil v bolnišnico, me je reka ljudi zanesla do pulta, za katerim je droben možiček neprestano brskal po veliki knjigi, v katero vpisuje vse bolnike, ki se zdravijo v Ljubljani. Ljudje so ga kar naprej spraševali, kje leži ta bolnik in kje oni, kdaj je nekdo že zapustil bolnišnico, če lahko obiščejo tistega zelo hudo bolnega, kdaj so dovoljeni obiski in kako pridejo do sobe številka 64, 57... Pa vendar je še imel toliko časa, da mi je povedal, da ob delavnikih niti ni veliko obiskov, da pa se ob nedeljah in praznikih kar tare ljudi in, da je bilo posebno hudo, ko ni bilo elektrike, s katero morajo varčevati,

čeprav imajo svoj agregat, saj so tedaj ljudje pogosto blodili po velikih hodnikih moderne bolnišnice.

Tok ljudi me je zopet pograbil in pririnil sem se do drugega pulta, na katerem so bile naložene na eni strani najrazličnejše rože, na drugi časopisi, cigarete in najrazličnejše drobnarije, malo naprej pa kupi sadja, steklenice mineralnih vod in sadnih sokov, najrazličnejše sladkarije in kava. V tej bolnišnici je namreč tudi trgovina, ki ima na zalogi tiste stvari, ki jih bolniki najbolj potrebujejo. Tu sem se zaklepetal s poslovodjem lokala Jožetom Prelogom in eno izmed prodajalk, Nevenko Spirič. Poslovodja mi je povedal: »To trgovino v bolnišnici je uredil ČGP Delo, svoj prostor pa je v njej dobila tudi ljubljanska cvetličarna. V bolnišnici je odprta že kakih pet mesecev, prodajamo po ves dan, posel pa kar dobro cvete.

Najbolj gredo v promet sadje in sladkarije. Moja kolegica ob nedeljah, ko je promet največji, v treh ali štirih urah proda kar za kake tri tisočake

najrazličnejšega sadja in sladkarij. Strežemo tudi v bolniških sobah in tega so tisti bolniki, ki so »prikovani« na posteljo, najbolj veseli.

V tem času se je velika sprejemna hala dodobra napolnila, klepet pa je napolnil velik prostor. Vsak bolnik je bil obkrožen z gručo znancev in svojcev, ki so ga prišli obiskat. Le možakar srednjih let je nekako potrto hodil sem in tja, nekako žalostno je gledal okoli sebe, zato sem stopil k njemu. »Kaj vas danes ni nihče obiskal, da ste tako žalostni,« sem ga vprašal.

»V bolnici sem že dalj časa, toda nikoli me nihče ne obišče. Doma sem namreč v Bosni in moja družina je predaleč, da bi me lahko prišla obiskat. Tako samevam, pa kaj hočem. Sicer pa se bom kmalu rešil »špitala«. Zdravniki pravijo, da sem že skoraj zdrav, no in potem bom šel zopet na delo, saj sem v Sloveniji zato, da kaj zaslužim, ne pa da poležavam v bolnišnici.« To mi je povedal Osmar Vestnič, ki dela pri Gradisu, doma pa je iz Bijeljine. Potožil pa mi je še, da ga tudi

njegovi sodelavci niso prišli niti enkrat obiskat.

»Tudi vi ste nekoliko žalostni. Pa ne, da ni bilo obiska, ki ste ga pričakovali?« sem pobral ženo srednjih let.

»O, obiske sem pa imela. Mož je prišel pa sestrična in prijatelj. Malo žalostna sem zato, ker so že odšli, saj je čas za obiske že minil. Brez obiskov nisem nikoli, vedno kdo pride.«

»Verjetno se obiskov veselíte že kar ves dan prej, ali ne?«

»Oh, seveda. Rada zvem, kako živijo sedaj, ko mene ni doma. Zanima me, kaj je novega v Borovnici, od koder sem doma. Vedno je kakšna novica, o kateri potem še dalj časa premišlujem. Sicer pa prepogosti obiski niso dobri, saj bolnika samo utrudijo, zato je prav, da so obiski omejeni le na eno uro,« je dejala 47-letna Magda Jurčec, delavka iz Borovnice.

Se z nekaterimi bolniki pa tudi obiskovalci, sem se zaklepetal in nabral kup vtisov. Bolnišnica je lepa, morda celo nekoliko preveč »luksuzna«, zdravniki, posebno pa bolniške sestre so prijazni, obiski prinašajo hipec veselja in nato težko domotožje, v bolnišnici niso pozabili skoraj na nič, le zdravja nimamo, so bolniki govorili vse vprek. Ko sem jih zapuščal, mi ni ostalo prav nič drugega, kot da sem jim zaželel čimprejšnje okrevanje. Pa so mi odvrnili: »Lepo je v tej bolnišnici, toda nikoli več si ne želimo nazaj.«

J. P.

RAPORT NEKEGA OBČANA

Redukcija

Dragi Dogovori, pišem vam zelo zaskrbljen za svojo in našo prihodnost. Stvar ni preprosta. Res, ni niti tako alarmantna, da bi bila panična, je pa resna. Gre za moj (socialni) položaj. Res, bilo je precej konferenc in sestankov, pa verjamem, da ni manjkalo niti resolucij, ki so socialne probleme obdelovale. Vendar stvari, dragi tovariši iz Dogovora, spet ne gredo tako, kakor bi morala. Ne gre, častna beseda. Pritiska se, lomijo se kopja, zahteva se, toda vse se izmalči. Res, ne morem in ne moremo se pritoževati, da ni dobre volje. Seveda je. Toda, samo od volje še ni korist. Če si lačen, pa se smeješ, si videti neumen, kajne. Če se smejiš, kadar bi moral jokati, si norec. Vidite, dragi tovariši, stvari torej nikakor niso preproste.

Ne razumete, za kaj gre. Je morda v moji družini kakšna epidemija? V družini ne. Ko bi bili vsi bolni, bi to še vedno ne bila epidemija. Za epidemijo je potrebno vsaj deset bolnikov, pri nas pa smo samo štirje. Poleg tega pa je z zdravjem tako, da bolje ne more biti. Res pa je, da je pri nas že zdavnaj izbruhnila epidemija svoje sorte. Moja žena ji pravi: epidemija pomanjkanja denarja. Zaradi nje je zbolelo več kot deset ljudi. In v tem grmu tiči zajec. Preženite ga, pravite. Jaz pa: poskusite ga, vi, če morete. Glej, glej, nismo vedeli, da zajec tako hitro teče. Česa ne poveste! Torej ga, tovariši, vi poskusite pregnati. Do tedaj pa bom

jaz napisal do kraja. Torej, pri nas vlada epidemija pomanjkanjadenarja (to besedo pišem skupaj, ker tudi gre skupaj), ki je, bogami, ohromila skoraj vse pomembnejše moje in naše funkcije. Takole je: prvič, že več kot leto dni pijem namesto dveh kozarčkov žganega samo enega, in to, naj vam povem na uho, tako, da žena ne ve. To je že občuten padec mojega standarda. Pravite, da to še ni najhujše breme te »bolezni«. Res je, ni. To je moje breme, vendar ga jemljem zelo resno. Toda... zakaj mi vedno nekaj ugovarjate. Kdo pa vam, tovariši, kaj reče, če jih spijete pet na dan. Kolikor hujša je ta naša epidemija, toliko več pijete. Kaj pravite? Da bi se zavarovali pred boleznijo? Nisem vedel. V redu. Toda odkod vam denar? To je skrivnost, pravite. Lepo od vas Potem lahko nadaljujem. Kot drugo moram poudariti, da sem najprej odpovedal dnevnik. Rečem si: »Pa kaj bo tebi, Vene, dnevnik, ko pa imaš radio in televizijo. Tu izveš vse, kar se na svetu dogaja. Če ta dnevnik odpoveš, potem ti ostane vsaj za tobak.« In zato sem odpovedal časopis. Drugi dan pa se je sin razburil, zakaj sem to storil. Rekel je: »Ti, oče si pa res primitiven. Mar hočeš tudi nas vpisati med primitivce, ker smo proletarci.« Malo sem se zdrznil, veste, zavoljo tiste besede primitivec, toliko, da nisem onemel, žena pa je skočila in dodala: »Odpovej se ti žganemu, ne pa, da odpoveduješ dnevnik.«

In kapituliral sem. Vendar ne popolnoma. Namesto dotedanega dnevnika sem naročil drugega, naj se ve, da se tudi Vene zna maščevati. V tej drugi akciji nisem prihranil niti ficka, vse do nedavnega, ko sem zarohnel, ker ni dnevnika že nekaj dni. Na to moje rohnenje je sinil ženin blisk (jezik) in rekel: »Od predčerašnjim sem odpovedala ves tisk. Ta mesec sem prihranila sto novih dinarjev.« Sklonil sem glavo in ne sprašujem več. Mislim si: »Bolje je, da je tako storila, kakor pa, da me vsak dan sprašuje, kje imam denar.«

Kot tretje, tovariši (glej, glej, kako zdaj lepo poslušate!), se je podražila centralna kurjava. Za polovico. Zagrmim kot grom. Toda iz tega grmenja ni niti kaplje, marveč preprosto konec meseca, 150 dinarjev izdatkov več. Tedaj se resno vprašam: »Kako dolgo bo šlo to?« Odgovora nisem našel. Ta mora je šla mimo mene, zgrabila me je z vso močjo in me odnesla. Ne da ti, tovariši, niti črniti, kaj šele, da bi robantil. In tako grem z njo naravnost na bencinsko črpačko. Tam pobaram: »Kolikšne so cene?« Ti prijateljčki odgovarjajo zmeden, da so take, kakršne so bile. Ona pa, da to ni res. Spremenite tam, kjer piše super, in napišite namesto 3,10 zdaj 4,30, tam pa, kjer ne piše super, napišite 4,00. To velja odslej. Pazite na red in disciplino. Bencin je vnetljiv. Nasmejem se, res od srca. Takoj izračunam, da bo ta podražitev veljala mene samo 20 di-

narjev, torej samo pet žganjih, toda koliko bo stalo tiste, ki porabijo na mesec, uh, da se ne bi slišalo daleč, po 200 do 300 litrov bencina. Tista mora pa se obrne k meni in de: »Kaj se smeješ, norec? Mar ti nisem doslej že velikokrat zasolila življenja. Zdaj so na vrsti še drugi, ne samo ti. Naj plačajo. Vsako uživanje je drago.« Ko to reče, odide, jezna, najbrž išče nove žrtve.

Tovariši, prosim vas, ne žalite me. Zares nisem kriv, ker je tista mora podražila bencin, nisem, častna beseda. Z njo sem samo prišel na črpačko, obesila se je name, vendar nisem kriv. Uh, kaj praviš tovariš, ti boš plačal tudi po 1000 dinarjev, namreč razlike, med prvo in drugo ceno. Pa to je, tovariš, da zardiš, zares. Kaj pravite, da se ne boste vozili s svojim avtomobilom službeno, se ne izplača. Toda kdo vas, tovariši, sili k temu? Vi ga dajte v mojem in našem imenu krc po glavi, naj ve. Ne, ne, zares ne, ne mislim, da je to najboljša resolucija o socialnih razlikah, čeprav bi lahko bila, če govorim iskreno, njena prva poanta kakor pravite vi, kadar razlagate tiste vrve zapletene tekste — prva poanta. Ne, pravite, ker bo vse dražje pa se bodo zvišale tudi dnevnice pa se bo zvišala tudi kilometrina pa se bo morala tista mora spet vrniti k meni in nam. Zares za hipec pomislim, da smo zdaj na polovici poti pa znaša kazen zaine 20, za vas 1000 dinarjev, toda jutri se bo podražil kruh (pri nas ga pojemo trikrat več kakor pri vas), mleko (sprijemo ga petkrat več kakor vi) in še ostale stvari. Potem sem resnično zaskrbljen. Na svidenje.

Pozdravlja vas vaš hišnik Vene Horvat.